

Ministerie van OCW
T.a.v. de heer Robbert Dijkgraaf
Rijnstraat 50
2515 XP
Den Haag

Datum: 4 juli 2023

Onderwerp: Input m.b.t. proces tot beroepsgroepvorming

Geachte heer Dijkgraaf,

In de Kamerbrief Voortgang lerarenstrategie en tijdens het Wetgevingsoverleg Jaarverslag, Slotwet en Staat van het Onderwijs van 26 juni jl. benoemde u dat reacties, op uw eerdere oproep aan docenten, vertegenwoordigers en belanghebbenden om mee te denken over de vorming van de beroepsgroep, uit zijn gebleven. Middels deze brief voorzien wij, AOb, CNV Onderwijs, FvOv en BVMBO, u graag alsnog van een reactie en lichten wij onze rol toe in het versterken van de beroepsgroep.

Achtergrond

Het belang van een sterke beroepsgroep is alom bekend en heeft een lange historie. Al in 2008 werd in het Actieplan Leerkracht het belang van een stevige vertegenwoordiging van de beroepsgroep geadresseerd. In navolging van dit plan is in 2011, met behulp van bekostiging door OCW, de Onderwijscoöperatie (OC) opgericht. De bestaande lerarenorganisaties zijnde AOb, CNV Onderwijs, FO CMHF/VCP, PVVVO en BON vervulden allen een zetel in het bestuur. De OC kende een ALV en een adviesraad en hield zich bezig met bekwaamheid van de leraar, het lerarenregister, de professionele standaard, curriculum ontwikkeling en het beroepsbeeld. De invoering van een verplicht lerarenregister zorgde echter voor veel onvrede, daarnaast bestond er een grote afstand tussen de OC en de leraren (bijvoorbeeld het moeizame bereik op onderwijsinhoudelijke thema's). Door een optelsom van omstandigheden werd in 2018 de OC opgeheven.

In 2019 verzocht Van Meenen (D66) de regering, middels een motie, te onderzoeken op welke wijze het ministerie kan bijdragen aan de vorming van een beroepsgroep, inclusief scenario's voor financiële ondersteuning. In 2020 volgde het onderzoek "Samen sterk voor elk kind" waarin Merel van Vroonhoven stelde dat de betrokkenheid van de beroepsgroep over de gehele linie veel intensiever en nadrukkelijker moest worden vormgegeven. Toenmalig minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen Arie Slob ondersteunde deze aanbevelingen en stelde een taskforce aan. Vervolgens stelde hij in 2020 een startsubsidie beschikbaar om middels de aanstelling van kwartiermakers te verkennen of, en hoe LC de beroepsgroep kon vertegenwoordigen. Het LC ging van start maar door een gebrek aan leden stond de continuïteit en representativiteit van het LC ter discussie. Eind juni 2023 is het LC gezien een gebrek aan (actieve) leden en financiële slagkracht opgeheven.

Toekomst

De roep om een sterke georganiseerde beroepsgroep blijft actueel. De AOb, CNV Onderwijs, FvOv en BVMBO pakken deze uitdaging graag met beide handen aan. Sterker nog, in de praktijk zijn de AOb, CNV Onderwijs, FvOv, Platvorm VVVO en BVMBO, in wisselende samenstelling op thema- en regioniveau, al jaren de organisaties die de beroepsgroep vertegenwoordigen. Gezien het democratische karakter van de organisaties vertegenwoordigen zij meer dan 150.000 leraren en ondersteuners uit het onderwijsveld, die middels enquêtes, verenigingsactiviteiten en vakbladen worden geraadpleegd en geïnformeerd. Met trainingen, coaching en begeleiding worden de leden ondersteund in hun professionele ontwikkeling. In de werkagenda noemen de ministers deze organisaties in gezamenlijkheid dan ook niet zonder reden de beroepsgroep.

In de afgelopen jaren is door de beroepsorganisaties, in verschillende samenstellingen, intensief samengewerkt op thema's als: het beroepsbeeld, de bekwaamheidseisen, de bevoegdheden van leraren, het opleiden van leraren, het curriculum, de onderwijsarbeidsmarkt en het onderwijsteam van het jaar. Daarnaast hebben AOb, CNV Onderwijs, FvOv, Platform VVVO, BVMBO en het LC intensief samengewerkt met opleidingen en werkgeversraden aan de groeifondsaanvraag 'nationale aanpak professionalisering van leraren', welke het professionaliseringsaanbod voor leraren beoogd te verbeteren. Tot slot werken we er samen hard aan om de beroepsgroep in de onderwijsregio's te vertegenwoordigen (zie werkplan "samen voor het beste onderwijs").

Beroepsgroepvorming

De AOb, CNV Onderwijs, FvOv en BVMBO zijn ambitieus en zien naast de waarde die wij als beroepsgroep vervullen, mogelijkheden om de samenwerking te intensiveren en de beroepsgroep verder te versterken. Dat kan onder andere door de verbetering van de positionering van de beroepsgroep en de facilitering van de gelijkwaardige rol in het stakeholder veld, met bijpassende financiering. Zodat zowel landelijk als in de (onderwijs)regio's het geluid van docenten breder kan worden vertolkt aan de beleidstafels en de tegenmacht beter geborgd wordt. Deze versterking is echter alleen mogelijk wanneer de stap naar beroepsgroepvorming wordt gezet, wat vraagt om een passend bestuursmodel. In de afgelopen jaren hebben de AOb, CNV Onderwijs, FvOv en BVMBO overleg gevoerd en zijn zij gekomen tot drie mogelijke bestuursmodellen:

1. **Intensieve afstemming:** de partijen stemmen onderling af welke partijen de beroepsgroep op de verschillende thema's en in de verschillende regio's vertegenwoordigen;
2. **Inrichting nieuwe organisatie:** het onderbrengen van de inhoudelijke belangenbehartiging van de beroepsgroep in een OC 2.0, waarbij lering wordt getrokken uit eerdere valkuilen;
3. **Anders:** een bestuursmodel anders dan in optie 1 en 2 is voorgesteld.

In de vorming van een duurzame beroepsgroep is draagvlak van essentieel belang, daarom willen de AOb, CNV Onderwijs, FvOv en BVMBO deze scenario's voorleggen aan een breed lerarenberaad. Tijdens dit beraad, waar alle leraren, georganiseerd en ongeorganiseerd welkom zijn, worden de mogelijke scenario's met de leden verkend en worden eventuele alternatieven geformuleerd. Ook willen de organisaties zich laten inspireren door beroepsgroepvorming in andere sectoren en in het buitenland. Het verkennen van mogelijkheden om landelijk bestaande verenigingen op regionaal niveau met leergemeenschappen te verbinden, vormt hierin een belangrijk onderdeel. Deze inventarisatie stelt de organisaties in staat om een volgende stap te zetten in de vormgeving van een gezamenlijke beroepsgroep.

Dit uitgebreide proces vraagt om intensief contact en zorgvuldige informatie-uitwisseling tussen de beroepsgroepen. Facilitering en ondersteuning vanuit het ministerie van OCW, in de vorm van een werkbudget en FTE's, om de verkenning gedegen uit te voeren, is dan ook gewenst. Wij verzoeken u om de versterking van de beroepsgroep toe te vertrouwen aan de reeds bestaande beroepsorganisaties, die gedragen worden door een enorme achterban en bewezen bijdragen aan het beroep. De AOb, CNV Onderwijs, FvOv en BVMBO gaan graag met u in gesprek over de verdere invulling van dit proces.

Met vriendelijke groet, namens de AOb, CNV Onderwijs, FvOv en BVMBO,

Tamar van Gelder, Voorzitter AOb
Daniëlle Woestenberg, Sectorvoorzitter Onderwijs
Jilles Veenstra, Voorzitter FvOv
Andries Knol, Voorzitter BVMBO

